

Quick scan ecologie

Egeldonk te Amsterdam

Versie 26 april 2017

Samenvatting

Voor het terrein op de hoek van de Daalwijkdreef en de Elsrijkdreef worden plannen ontwikkeld voor woningbouw. Het terrein is momenteel vrijwel onbebouwd - er staat één gebouwtje op het terrein. Voor de ontwikkeling wordt een ruimtelijke procedure gevolgd. Onderdeel van de voorbereiding is een onderzoek naar de effecten van beschermde natuurwaarden.

Uit de resultaten van het onderzoek is gebleken dat er geen strikt beschermde soorten aanwezig zijn. Een afdoend onderzoek is niet nodig. In de bomen op het terrein kunnen vogels broeden, ook wordt het voorkomen van de egel verwacht. Bij de planning van de werkzaamheden moet hiermee rekening worden gehouden. Er is geen ontheffing van de wet natuurbescherming nodig.

Effecten op de Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland zijn niet te verwachten. Er is geen vergunning van de Wet natuurbescherming nodig of een verklaring van geen bedenkingen voor het voornemen. Er is geen aanvullend onderzoek nodig.

Er is:

- geen vergunning of ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig;
- geen wijziging van de ruimtelijke verordening nodig;
- geen verklaring van geen bedenkingen nodig.

Inhoud

2 — Aanleiding

3 — Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

4 — Waarnemingen: veldgegevens en literatuur

8 — Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

10 — Conclusie en advies

10 — Bronnen

Colofon

Opdrachtgever	Gemeente Amsterdam
Projectnummer	17.029
Datum	26 april 2017
Auteur	P.J.H. van der Linden
Gecontroleerd	N. Hemmers
Status	definitief

Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
Tel 06 - 27564247
E-mail vanderlinden@elsenlinde.nl

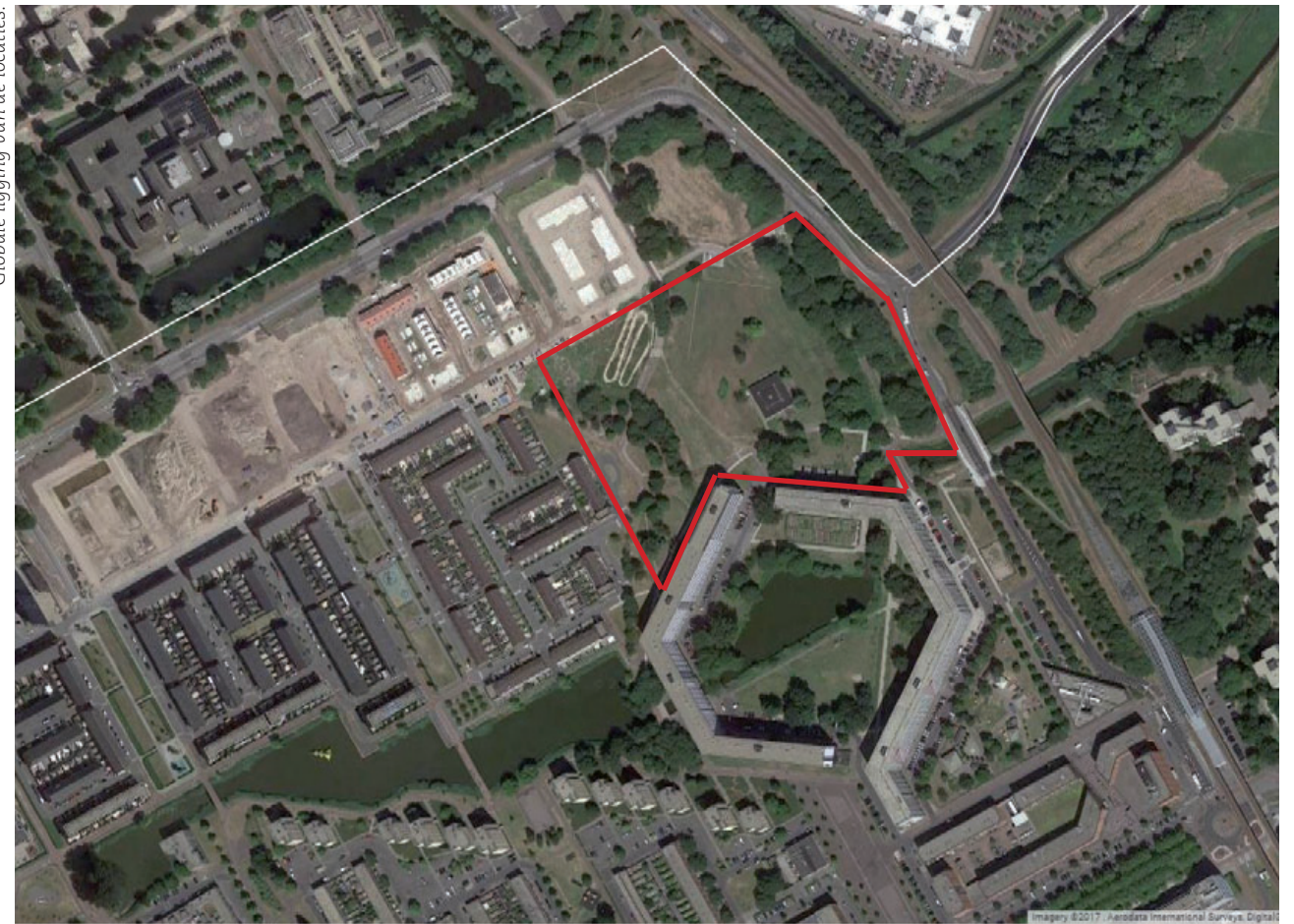
H 01

Aanleiding

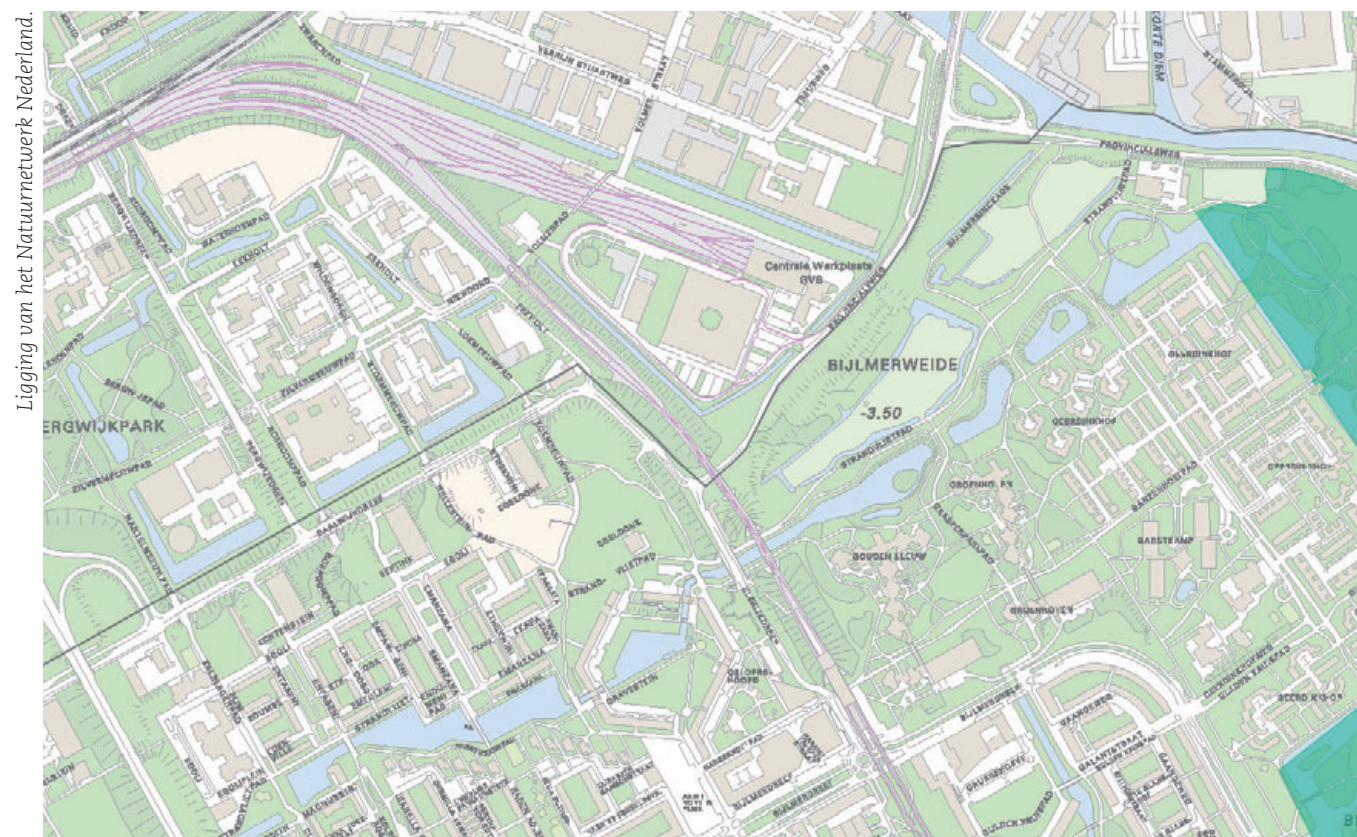
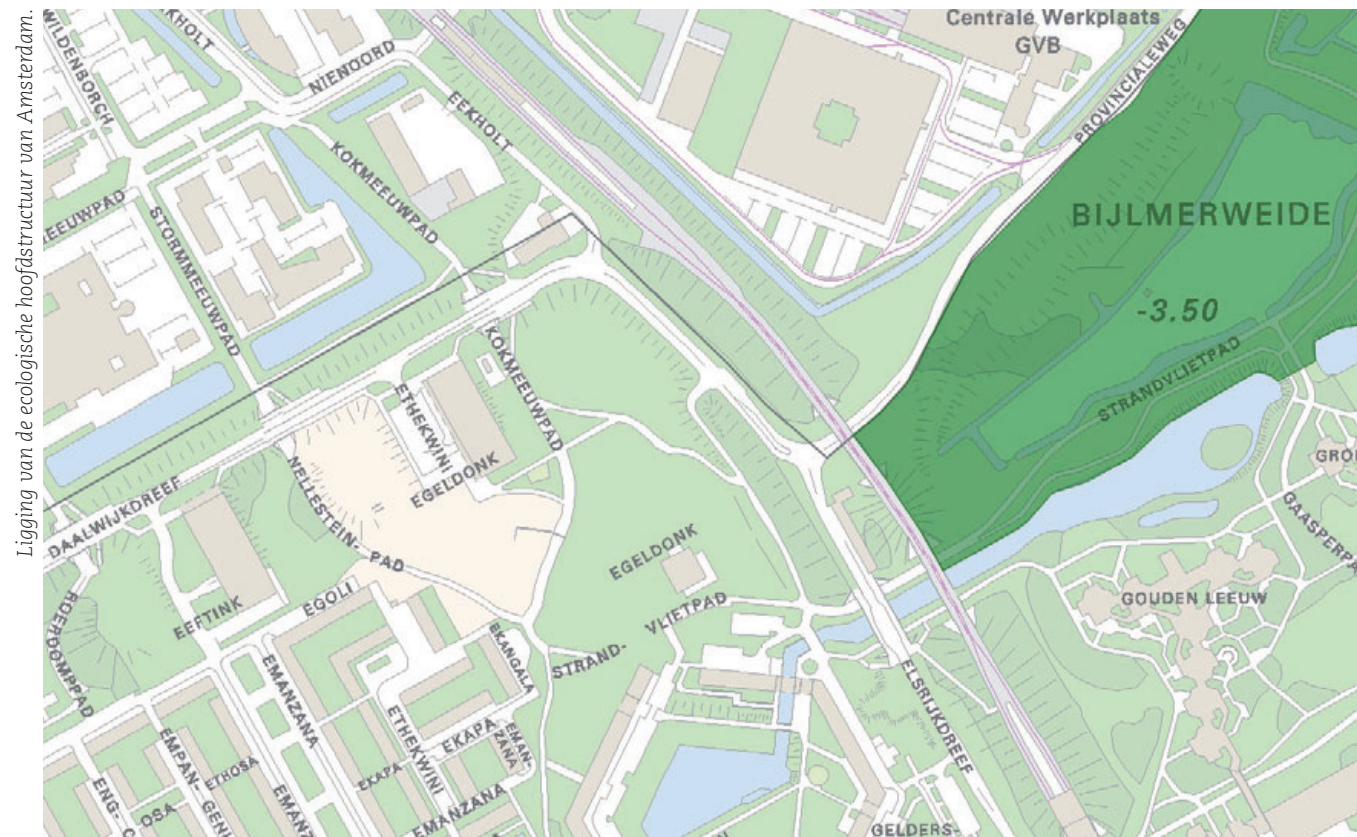
Voor het terrein op de hoek van de Daalwijkdreef en de Elsrijkdreef worden plannen ontwikkeld voor woningbouw. Het terrein is momenteel vrijwel onbebouwd - er staat één gebouwtje op het terrein. Voor de ontwikkeling wordt een ruimtelijke procedure gevolgd. Onderdeel is een inventarisatie van de effecten op beschermde natuurwaarden en het inmeten van de bomen. Voorliggend rapport betreft een onderzoek naar effecten op natuurwaarden. De inmeting van de bomen wordt separaat geleverd.

Om een goed oordeel te geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is op 22 maart 2017 door een ecooloog van bureau Els & Linde een bezoek gebracht aan de planlocatie. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn, die schade kunnen ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Daarbij wordt gezocht naar sporen van dieren en wordt op basis van begroeiing en opbouw van het landschap geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De effecten worden beoordeeld als gevolg van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Verder wordt geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken een effect veroorzaken.

Globale ligging van de locaties.

H 02

De onderzoekslocatie bestaat uit een grasveld met enkele solitaire bomen. Langs de rand staan groepen bomen - vooral op het talud van de weg. Onder het talud is een natte strook met enkele vijvers. Min of meer centraal in het gebied staat een gebouwtje van een bouwlaag. Op een plek is een braamstruweel aanwezig. Natura 2000-gebieden liggen allen op grote afstand. Gebieden die zijn aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN) liggen op ruim 850 meter afstand van de planlocatie. Aan de overzijde van de Elsrijkdreef liggen gebieden die binnen de ecologisch hoofdstructuur en de hoofd-groenstructuur vallen.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Deze Natura 2000 gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor functie waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt is een berekening noodzakelijk van de effecten. Omdat er sprake van groot onderhoud zal er geen significante wijziging in de emissie verwacht worden. Een berekening van de depositie is niet noodzakelijk. Vanwege de grote afstand tussen Natura 2000 gebieden en het perceel en de aard van de werkzaamheden kan een effect van andere oorzaken, zoals geluid, licht of grondwaterstromen, op voorhand worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de ruimtelijke verordening beschermd

Ecologische structuur

In Amsterdam is beleid vastgesteld voor verbetering van de ecologische kwaliteit van de stad. Een van die maatregelen is het aanwijzen en verbeteren van de ecologische structuur. Wat op stedelijk niveau te vergelijken is met het Natuurnetwerk Nederland. De Ecologische structuur valt buiten de wettelijke beschermde natuurgebieden.

Hoofdgroenstructuur

De hoofdgroenstructuur omvat de benodigde hoeveelheid groen die Amsterdam wil borgen, bestaande uit gebieden die waardevol zijn voor de stad en de metropool. Behoud van de waarden en een gevarieerd totaal aanbod aan groen zijn belangrijke aspecten. De Hoofdgroenstructuur valt buiten de wettelijke beschermde natuurgebieden.

H 03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van een eventueel afdoend onderzoek.

De quick scan bestaat uit de volgende activiteiten:

- Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten binnen de planlocatie.
- Een veldbezoek waarbij de locaties worden beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden bijvoorbeeld de te kappen bomen beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten.
- Voor de aangetroffen strikt beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- Een schatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk en Weidevogelleefgebied).

Om een goed oordeel te kunnen geven is op 22 maart 2017 door een ecooloog een bezoek gebracht aan de planlocaties. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocaties. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats, is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en dieren in de directe omgeving van de planlocaties. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij is naast de planlocaties sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving. In de voorliggende notitie worden de resultaten van de quick scan ecologie besproken.

Waarnemingen

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die binnen de planlocaties en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten. Tijdens het veldbezoek van 22 maart 2017 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocaties.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Uit de natuuratlas van de gemeente Amsterdam blijkt dat er binnen het plangebied geen meldingen van vleermuizen of andere strikt beschermde soorten zijn. Op waarneming.nl wordt een egel gemeld onder het wegtalud.

Vegetatie en planten

De planlocatie is grotendeels als grasveld ingericht. Langs de rand is een strook bos met enkele vijvers aanwezig. Midden op het grasveld staat een gebouwtje en is een plek met bramen aanwezig. De zuidrand bestaat uit het parkeerterrein van de huidige flats.

Op het grasveld en in de bosstrook op het talud wordt een lage functionele biodiversiteit verwacht. Het grasveld heeft een standaard mengsel en de bosstrook bestaat voornamelijk uit populier en gewone vlier. De natte strook onder het talud heeft waarschijnlijk een hogere soortrijkheid dan de rest van het terrein.

Tijdens het oriënterend onderzoek zijn binnen de planlocatie geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Beschermde plantensoorten zijn binnen de planlocatie ook niet te verwachten. Volgens de interactieve kaart beschermde Flora- en fauna van de gemeente Amsterdam, worden voor de directe omgeving van de planlocatie geen beschermde plantensoorten gemeld.

Zoogdieren

Juridisch zwaarder beschermde soorten

Vleermuizen zijn de belangrijkste groep strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. Vleermuizen kunnen schade ondervinden van de ruimtelijke ontwikkelingen en kunnen hierdoor een belemmering zijn. De planlocaties en de directe omgeving zijn daarom nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, evenals essentiële vliegroutes en foeragegebieden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen; enerzijds de soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben en anderzijds de soorten die in bomen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen – voor zover bekend - alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holten op een klein oppervlak.

Het gebouwtje binnen het plangebied is daarom nauwkeurig onderzocht op het voorkomen van geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. Tijdens het ecologisch onderzoek is geconcludeerd dat in de gevels van de woningen geen geschikte in- en uitvliegopeningen voor vleermuizen aanwezig zijn.

Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

De planlocaties zijn ongeschikt als essentiële vliegroute, door het ontbreken van lijnvormige landschapselementen, die een verbinding kunnen vormen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Langs de bosstrook zijn foeragerende vleermuizen te verwachten. Het is echter niet waarschijnlijk dat er sprake is van een essentieel jachtgebied met een directe relatie met een verblijfplaats. Er is dus geen sprake van mogelijke aantasting van essentiële foerageergebieden of van vliegroutes.

Vervolgstappen voor vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Laag beschermde zoogdieren

Binnen de planlocatie is er een kans op algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, zoals egel, spitsmuizen en muizen. Uit het bronnenonderzoek blijkt de aanwezigheid van de egel onder het talud.

Vogels

Jaarrond beschermd nest

Tijdens het ecologisch onderzoek is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een vaste verblijfplaats binnen het plangebied. Gekeken is naar potentieel geschikte nestplekken voor vogels met een jaarrond beschermd nest. In de bomen zijn enkele oude nesten van kraaien en duiven aangetroffen. Nesten van roofvogels zijn niet gevonden.

Algemene broedvogels

In de bomen op het perceel kunnen vogels broeden. Alle broedvogels zijn tijdens de broedperiode beschermd. Als er binnen de tuin gewerkt gaat worden, dienen de werkzaamheden buiten de broedperiode - half maart tot en met half juli - van vogels te starten of er moet voorafgaand aan het werk gecontroleerd worden of er vogels broeden.

Herpetofauna en vissen

Onder het talud zijn enkele geïsoleerde waterpartijen (vijvers) aanwezig. Er is een kans dat er in de waterpartijen algemene amfibieën voorkomen. Uit de bronnen zijn geen waarnemingen bekend, maar een inventarisatie-effect is niet uit te sluiten. De kans op beschermde vissen kan worden uitgesloten. Er is een kans op een anekdotische waarneming van de ringslang.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten te verwachten binnen de planlocaties. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; de planlocatie voldoet hier niet aan. De aanwezigheid van beschermde overige soorten worden daarom uitgesloten binnen de planlocaties.

Zorgbeginsel Wet natuurbescherming

In de nieuwe Wet natuurbescherming is het zorgbeginsel aangescherpt. Bij het bouwbesluit dient te worden afgewogen wat de effecten zijn op soorten die vallen onder het zorgbeginsel. Voorafgaande en tijdens de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de soorten die vallen onder het zorgbeginsel van de Wet natuurbescherming.

Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen - onder begeleiding van een ecooloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten het werkterrein intact te worden gelaten.

Aangezien er in potentie broedende vogels aanwezig kunnen zijn moet er buiten de broedtijd gestart worden.

H 04 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Natuurnetwerk Nederland, het weidevogelleefgebied, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Wet natuurbescherming

Vanaf 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming van kracht. De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming is de PAS (de programmatische aanpak stikstof) een integraal onderdeel. Binnen de PAS zijn maatregelen opgenomen om de stikstofdepositie te reduceren. Een onderdeel is dat voor alle bronnen een berekening moet worden uitgevoerd van de stikstofdepositie. Dit wordt met het voorgeschreven instrument Aerius berekend. Bij een depositie tussen 0.05 en 1,0 mol stikstof is er een meldingsplicht. Als er minder dan een 0.05 mol wordt veroorzaakt en er nog ontwikkelingsruimte is in het Natura 2000 gebied is er geen melding nodig. Is er geen ontwikkelingsruimte of wordt er een hoge depositie veroorzaakt dan is er vergunningplicht. Met de Aerius kan worden aangetoond dat er geen hoge depositie is.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 22 maart 2017 is gebleken dat geen strikt beschermde soorten worden verwacht binnen de planlocatie. Het is niet uit te sluiten dat in het voorjaar vogels broeden in de bomen binnen de plantsoenen of in de tuintjes. De werkzaamheden moeten daarom buiten de broedtijd starten. Ook de aanwezigheid van een egel is niet onwaarschijnlijk.

Voor de algemene broedvogels en de egel is geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Bij de werkzaamheden moet rekening worden gehouden met de potentiële aanwezigheid. Er zijn geen aanwijzingen voor aanwezigheid van een vaste verblijfplaats van huismus, gierzwaluw of vleermuizen binnen het terrein. Een aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk.

Zorgbeginsel

Binnen het gebied zijn enkele soorten te verwachten waarmee rekening moet worden gehouden.

Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen - onder begeleiding van een ecooloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten het werkkerrein intact te worden gelaten.

Natura 2000

Het beschermde Natura 2000-gebied ligt op een afstand van ongeveer 4 kilometer van de planlocatie. Van de ruimtelijke ontwikkelingen wordt een toename van de stikstofdepositie verwacht. Een berekening van de depositie is noodzakelijk. Andere aantastingen van kwalificerende habitats of soorten in het Natura 2000-gebied door de ruimtelijke ontwikkelingen, kunnen worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op vrij grote afstand van de planlocaties. Gelet op de afstand, aard en de omvang van het voor-nemen, wordt geen effect verwacht.

Ecologische hoofdstructuur en belangrijke groengebieden

Vanuit het project zijn geen effecten te verwachten. Van beide gebieden gaat overigens geen beschermende werking uit.

Voor het terrein op de hoek van de Daalwijkdreef en de Elsrijkdreef worden plannen ontwikkeld voor woningbouw. Het terrein is momenteel vrijwel onbebouwd - er staat één gebouwtje op het terrein. Voor de ontwikkeling wordt een ruimtelijke procedure gevolgd. Onderdeel van de voorbereiding is een onderzoek naar de effecten van beschermde natuurwaarden.

Door een ecooloog van bureau Els & Linde B.V. is op 22 maart 2017 beoordeeld of er beschermde planten- en diersoorten aanwezig zijn binnen de planlocatie en of deze soorten schade ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

Uit de resultaten van het onderzoek is gebleken dat er geen strikt beschermde soorten aanwezig zijn in de gevels. Een afdoend onderzoek is niet nodig. In de bomen op het terrein kunnen vogels broeden. Onder het talud wordt de egel verwacht. Bij de planning van de werkzaamheden moet hiermee rekening worden gehouden. Er is geen ontheffing van de wet natuurbescherming nodig.

Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland

Effecten op de Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland zijn niet te verwachten. Er is geen vergunning van de Wet natuurbescherming nodig of een verklaring van geen bedenkingen voor het voornemen. Er is geen aanvullend onderzoek nodig.

Dietz, Chr., O. von Helversen & D. Nill (2012) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Triton Natuur

Kapteyn, K. (1995) Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem.

Simon, M., S. Hüttenbügel & J. Smit-Viergutz (2004) Ökologie und Schutz von Fledermäusen in Dörfern und Städten. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (december 2014). Soortenstandaard gewone dwergvleermuis

Hustings, M.F.H., Kwak, R.G.M., Opdam, P.F.M., Reijnen, M.J.S.M., (1985). Vogelinventarisatie. Achtergronden, Richtlijnen en Verslaglegging. Natuurbeheer in Nederland Deel 3

Hoogeboom, D.M., F. Visbeen, J. Wondergem, W. Ruitenbeek (2014) Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren. NOZOS, Landschap Noord-Holland.

Kaag, K. (2012) Vlinders van Duin tot Dijk. De dagvlinders van Noord-Holland 2000-2009. Vlinderstichting, Landschap Noord-Holland.

Riet, B. van, H. van der Goes, Th. Baas, C. van den Tempel, W. Menkveld & F. Visbeen (2014) Atlas van de Noord-Hollandse flora. Landschap Noord-Holland.

Scharringa, C.J.G., W. Ruiterbeek & P.J. Zomerdijk (2010) Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. SVN, Landschap Noord-Holland.

Interactieve kaart beschermde Flora- en fauna

Interactieve kaart Ecologische passages en structuur

Interactieve kaart broedplaatsen van gierzwaluwen, huismussen en spreeuwen

provincienoordholland.nl

waarneming.nl